

cerkve in viteza Franc-Jožefovega reda odvzeli so mrtvemu dostojanstveniku, da bi jih nosile druge prsi, ki bodo enako gorke bile za vero in cesarja. Kratki in megleni jesenski den nas je primoral se preurno ločiti od groba preblagega moža, ki je blizo 60 let — da, še potem, ko je že vse sv. zakramente za umirajoče prejel, delal v vinogradu Gospodovem. R. i. p.!

Iz Celja. (Fran Kapus), trgovec in posestnik v Celji, bil je značajan narodnjak, da je malo taci. Pokojnik je ves čas svojega bivanja v Celji, — porodil se je na Gorenjskem — stal v prvi vrsti narodnega gibanja in delovanja in mimo njegove prodajalnice ni šel noben narodnjak, ki je pohodil Celje. Na vsacega napravil je utis, da ima pred seboj navdušenega, odločnega in neutrudljivega rodoljuba, poštenjaka v polnem pomenu besede. Rajni dr. Kočvar, blagega nam spomina, bil je vsak dan v njegovi družbi. Vkupe sta se posvetovala o sredstvih za napredek Slovencev, vkupe ustanovila Celjsko Čitalnico, katero sta v tožnih časih skoro sama vzdrževala. Slovenske dijake je pokojni Kapus rad podpiral, bil je sploh plemenitega srca in lahko rečemo, da sovražnika ni imel tudi mej najljutejšimi političnimi nasprotniki. Pri posejilnici v Celji je sodeloval kot član načelstva do svoje smrti, sploh podpiral je vsako narodno podjetje s svojim modrim svetom in z gmotnimi doneski in tudi za najneprijaznejih političnih časov stal je sebi v gmotno škodo „trdno ko zidi grada“. Pokojni Kapus bil je pravi praveci Slovan, težko ga bomo pogrešali, z nami vred pa vsa Savinjska dolina, s katero je bil v vednej trgovske zvezi, a tudi v živje političnej dotiki. Teši nas jedino to, da nam je pokojnik zapustil v narodnem duhu vzgojene sine in hčere, ki bodo gotovo delovali v svojega preljubljenega očeta duhu. — Bodi mu zemljica lahka in večno časten spomin v političnej našej zgodovini!

Iz Makol. (Ces. Rud. sadjerejsko društvo) za spod. Štajer imelo je 9. nov. v Makolah društveni shod, kterega se je vdeležilo mnogo rodoljubov Dravinjske doline in okolice. Gosp. Mih. Vošnjak deželni poslanec razlagal je v svojem govoru korist sadjerejstva. Zatem je govoril kmet Pečovšek, odbornik tega društva in marljivi sadjerejec, (kojega ime je znano po vsem slovenskem svetu pa tudi daleč gori na Dunaji), o sadjereji in kazal razna jako lepa plemena sadja. Posebno občudovali smo debele nešplje in zimske breskve in marsikteri naših kmetov je rekel: takšnih nešpljev in takšnih breskev še nikdar nisem videl. Bog daj temu vrlemu povspešitelju sadjerejstva še mnoga leta sad, kterega je sadil in ga še sedaj marljivo sadi, čeravno že šteje 70 let, v najboljšem zdravju vživati. Vi, dragi rojaki, stari

in mladi vzemite si tega vrlega moža za zgled in posnemajte ga. Mladi sadite drevesa in uživali boste v starosti sladki sad, kakor on. Pa tudi stari posnemajte ga in se z ljubeznijo in marljivostjo poprimite sadjerejstva in ne izgovarjajte se s tem, da ste stari in da ne bote neakali sadu tega drevesa, katoga bi sedaj zasadili. Saj ne veš, ljubi moj, koliko let ti je Vsegamogočni še odločil živeti; misli le zmiraj, če tudi sam ne doživiš sadu tega drevesca, katerega boš letos vsadil, pa se ga bodo tvoji potemei, ko bo tvojo truplo že zdavnej strohnelo v hladni zemlji, veselili. Tako dela in misli tudi naš vrli narodnjak Pečovšek. Gosp. Grah od sv. Jurja razlagal je prav temeljito o izgoji drevesa. Povedal je, kako se pripravi drevesnica, kako se presajajo in požlahtnujejo drevesca itd. Ne odlagajmo toraj, dragi moji rodoljubi Dravinjske doline, pristopimo temu slavnemu društvu in tako pomagajmo vsak po svojih močeh pospešiti sadjerejstvo v Dravinjske dolini, katera je v tem oziru daleč daleč zaostala drugim slovenskim okrajem!

— n —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar in cesarica ostaneta na Vogerskem do sred decembra. V delegacijah je dr. Rieger vprašal, kaj je s Bosno in Hercegovino, tbo li skoro popolnem naša? Minister ni hotel dati odgovora, češ da še ne sme odgovarjati. Imenitna je izjava grofa Andrassyja, bivšega ministra, da je Bismark res hotel Avstrijo z Nemčijo združiti po colninskej in tudi političnej zavezi, kar bi naj državni zbori potrdili. Andrassy pa je to odbil. Da so torej naši liberalci toliko zijali po zvezi z Nemčijo, imelo je namen Bismarkove naklepe podpirati. Te pa so izvedeli po tajnih društvih; o tem nihče ne dvomi, kdor ni nalašč slep. — Nadvojvoda Karl Ludvik, cesarjev brat, ogleduje naprave društva: „Rudečega križa ranjenim vojakom v pomoč.“ V Gradci so hoteli temu društvu na korist vseučiliščni dijaki, zlasti slovenski, napraviti velik ples. Nemško-liberalni dijaki pa italijanski so to zabranili, ker bi baje za nemštvo bilo sramota. Mi pa ročemo, da je takšni nepatriotični sklep sramota za graško vseučilišče in škoda za vsaki krajecar, ki gre zavoljo takih paglavcev brez avstrijskega čuta iz davkeplačilskih rok. — V Solnogradu hočejo nemški konservativci imeti katoliško vseučilišče, škofje podpirajo to nakano. — Drugo leto preteče 1000 let od smrti svet. Metoda. Za velikansko tisučletnico v Velehradu pripravlja se vse slovanstvo. — Hrvatska narodna stranka je pokazala, da šteje mož, ki niso narodno hrvatski, ampak madjaroni. Ko

je škof Strosmajer došel v Zagreb otvoriti galerijo slik, ogerske železnice kolo tvor ni smel biti okinčan, ban Hedervari in kardinal Mihajlovič so pa všli in župana Zagrebskega je začel mahoma želoдец boleti. Ostal pa je narod hrvatski, ki je škofa Strosmajerja sijajno sprejel in slavil. Tudi Slovenci so se udeležili pod vodstvom gospoda dr. Jožefa Vošnjaka. Živeli Hrvatje!

Vnanje države. Nemški cesar Viljelm še vedno boleha, ter ne sme iz hiše. Pri volitvah so katoličani priborili 106 poslancev, socijalisti pa 20 vkljub silnemu pritisku Bismarkove postave zoper socialiste. — V Rimu so sv. oča Leon XIII. v javnem konzistoriji obžalovali neverstvo v Evropi, slavili Boga, ki daje sveto vero širiti v Ameriki, Avstraliji, Afriki, Indiji; dunajski nadškof Gangelbauer je postal kardinal, naš slovenski dr. Misia pa ljubljanski knezoškof. Česki škofje so v Rimu osnovali zavod „Collegium bohemicum“ za izgojitev vrlih in učenih duhovnikov českih. — V Parizu zglasila se je kolera, zbolj po 150 ljudi na dan, a umerje 50 — 60. — Italijani iščejo prepričev s prebivalstvom v Tripoli, da bi uzrok imeli deželo vzeti turškemu sultanu, kakor so Francozi pograbili Tunis in Angleži Egipt. — Iz osrednje Afrike poročajo, da je Mahdi vendarle Hartum vzel; Angleži so voljni mu tamošnje dežele prepustiti; jim je le za Egipt, za Sueški kanal in Rudeče morje. — Francozi in Kitajci se pripravljajo na nadaljevanja boja. — Japonski vladar je proglasil popolno versko svobodo; sedaj bodo katoliški misijonarji leži skrbeli za tamošnjih 60.000 kat. kristjanov. — V Severni Ameriki so republikanci propali pri volitvah, zmagala je demokratična stranka in jeni kandidat Kleveland je izvoljen za predsednika mogočnej državi.

Za poduk in kratek čas.

Delovanje deželnega odbora l. 1883

I. Obširno knjigo izdal je deželni zbor štajerski, da bi novo izvoljeni poslanci, menda tudi davkeplačilci, izvedeli, kaj je l. 1883 najvišja samoupravna oblast v deželi storila, ki mu je dala 4.800.000 fl. na razpolaganje. Iz nje hočemo svojim čitateljem podati glavne reči, z vednim ozirom na slovenski Štajer.

Deželni odborniki omenjajo najprvi, kako je svitli cesar deželo počastil s svojo navzočnostjo. Izmed sklepov prejšnjega zborovanja v deželnem zboru je cesar potrdil ločitev trga Lemberga od občine: Sladkogorske in da sme okrajni zastop Kozjanski več kakor 35 % okrajne doklade naložiti okrajčanom.

Za graški „Johanneum“, ki je potreboval

38.566 fl. 43 1/2 kr. in od katerih imamo Slovenci koristi malo več, kakor od predlanskega snega, je kupil stare ropotije v znesku 2000 fl. n. pr. za star grb plemenitašev Teuffenbaških dali so 1500 fl. za neko staro železno kaso 240 fl. za 150 let staro uro 50 fl. itd. Za deželno zbirko starih listin dela nek profesor Zahu. Mož ni slabo plačevan pa je marljiv. Prepoštoval je lani tudi slovenski Štajer ter skuša stare listine, za zgodovino vsakako imenitne, poiskati in pridobiti, zlasti one, ki se nahajajo v gradih: Stattenberg, Slov. Bistrici in Brežicah. V deželnej orožnici v Gradci popravljajo staro vže zarjaveto orožje. Bodi jim Cesar pa ne odobravamo je to, da je bil dr. Hans plem. Zwiedenek-Südenhorst imenovan definitivno za bibliotekarja na deželnej knjižnici; kajti mož je kazal dosihmal več zmožnosti za nemško-liberalnega politikarja potovalca, nego za prvega varha deželne knjižnice. Ta šteje sedaj 110.153 zvezkov in sešitkov.

Gračanom vzdržujemo strašno drago višjo realko. Plačujem namreč na leto 37.000 fl. Vsak učenec stane deželo 117 gld. (lani celo 133 gld.) To je vendar preveč! Opomnimo še, da profesor francoščine in angleščine, baron Lazarini, vleče 1700 fl. njegov suplent g. Ant. Turkuš 1400 fl., profesor italijanščine J. Botterie 800 fl., suplent slovenščine pa le 480 fl. Čudno je tudi to, da zavoljo 23 judovskih fautov dobi judovski rabinar Mühsam za učenje judovskega veronauka 50 fl. nagrade. Res nježno-rahločutni so nemški liberalci za judovski naraščaj pri nas.

V Leobnu vzdržujemo deželno gimnazijo, ki šteje samo 115 učencev, a vendar stane strašno svoto 24.209 fl. 31 kr vsak učenec torej po 101—156 fl. na leto. To je tudi hudo! Opomniti pa je treba, da tam radi nastavljajo slovenske profesorje, da jih odpravijo proč od domačinov, n. pr. prof. Žitka so iz Ptuja v Leoben potisnoli. Toda slovenskim profesorjem se naposled v Leobnu hudo godi, tako je deželni odbor profesorja Turkuša in Kranjca mahoma v Gradec porinol kot suplenta, profesorja Papeža pa na eno leto na cedilno rešetko djal — brez službe, kar pa deželnega odbora nikakor ne ovira tujcem, Tirolcem, polagati plačila iz deželske blagajnice. In sedaj bi štajerski Slovenci naj goreli za Gradec?

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 46 Miha Primojdunar je znal nekaj nemško, zato ga vzamejo k ljubljanskemu „fajerberu“, kjer je vse nemško. Enkrat, ko so gasili, padne s strehe in si zlomi eno nogo. Tovarši fajerberarji ga tolažijo: bodi vesel, da nemško znaš; ko bi ti znal samo slovensko, zlomil bi si gotovo obe nogi. Miha vzdihne: Oh, vendar je dobro, ako človek nemško zna.